

**แนวทางสู่ความสำเร็จในการแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ระดับประเทศ :
บทเรียนจากผู้ชนะเลิศงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศปี 2567**
**Pathways to Victory in the National Fruit and Vegetable Carving
Competition: Lessons from the Winners of the 2024 National Local
Education Management Fair**

ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ^{1*}, เสริมศรี สงเนียม² และอัศรพล ไชยงค์³
Sakarin Hongrattanavorakit^{1*}, Semsri Songnearm² and Akkarapol Waichiangkha³

Received 18 ตุลาคม 2567 Revised 3 มกราคม 2568 Accepted 17 กุมภาพันธ์ 2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีทฤษฎีการปรากฏการณ์วิทยา เพื่อศึกษาแนวทางการสำเร็จของการเป็นผู้ชนะเลิศ สภาพปัญหาและอุปสรรคของการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ระดับประเทศ ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้แข่งขันที่ชนะเลิศการประกวดแกะสลักผักและผลไม้ ประถมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 มัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1-3 มัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 ครูผู้ควบคุมการฝึกซ้อม ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 16 คน โดยการสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า แนวทางสู่ความสำเร็จการเป็นผู้ชนะเลิศการแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ระดับประเทศ ได้แก่ การวางแผนของผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรในโรงเรียน กระบวนการคัดเลือกนักเรียน การวางแผนการฝึกซ้อมสำหรับการแข่งขัน กระบวนการฝึกซ้อม แนวคิดการสร้างสรรค์จัดตกแต่ง การแข่งขันจริง การสรุป และสภาพปัญหาและอุปสรรคของการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ ได้แก่ ตัวบุคคล วัตถุดิบ สถานที่การแข่งขัน งบประมาณค่าใช้จ่าย และการประสานงาน

คำสำคัญ: การแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้, รางวัลชนะเลิศการแข่งขัน, งานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

¹ Assistant Professor, Faculty of Home Economics, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

² Assistant Professor, Faculty of Home Economics, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, โรงเรียนการเรือน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานูนา

³ Assistant Professor, School of Culinary Arts, Suan Dusit University, Suphanburi Campus

* ผู้ประสานงานนิพนธ์ : e-mail: sakarin.ho@rmutp.ac.th

Abstract

This research is a qualitative study employing phenomenological methodology to investigate the pathways to success for winners in national fruit and vegetable carving competitions, as well as the challenges and obstacles encountered along the way. The primary informants comprised winners from the competitions in grades 4-6, 7-9, and 10-12, alongside their supervising teachers, school administrators, and students' parents, totaling 16 participants. Collected Data through interviews and participant observations. The findings identified key success factors, including strategic planning by school administrators, teachers, and staff; the student selection process; thorough planning and preparation; structured training; creative conceptualization and design; execution during the competition; and post-event evaluation. The challenges and obstacles observed included individual limitations, material availability, competition venues, budget constraints, and coordination difficulties. The study's findings provide valuable insights into the factors that contribute to success in these competitions, underscoring the significance of this research to education and competition.

Keywords: Fruit and Vegetable Carving Competition, Competition Winners, National Local Education Management Fair

1. บทนำ

การจัดการศึกษาท้องถิ่นเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้สำหรับทุกคน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตระหนักและรับรู้ปัญหาความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนของตน (กฤตยากร ลดาวัลย์, 2563) จากการวิจัยของ ศิริดา แพงไทย และคณะ (2564) ความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกล่าวว่า การส่งเสริม พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ควรพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะชีวิต พัฒนาระบวนการคิด ทักษะอาชีพ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการศึกษา แหล่งเรียนรู้ ค้นคว้า ออนไลน์ หรืออื่น ๆ เพื่อยกระดับความสามารถของผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตในอนาคต

การจัดการเรียนการสอนวิชาการแกะสลักผักและผลไม้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อความรู้สึกละเอียดอ่อน กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ต้องผ่านกระบวนการคิด การเปรียบเทียบเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่ ๆ จนเกิดความเข้าใจ แสดงออกถึงทักษะความสามารถในการนำความรู้การแกะสลักผักและผลไม้ไปประกอบอาชีพ และสร้างเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์งานแกะสลักผักและผลไม้ (ศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ และอัครพล ไวเชียงคำ, 2565) ปัจจุบันช่างแกะสลักมีจำนวนที่ลดลง

การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนจากการฝึกซ้อม ประสบการณ์ที่ได้จากการแข่งขัน กิจกรรมการแข่งขันทำให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้เรียนรู้การเตรียมวัสดุ ลวดลายการแกะสลัก การปฏิบัติงานอย่างถูกสุขลักษณะและการจัดตกแต่งนำเสนอผลงานการแกะสลักผักและผลไม้ รวมทั้งได้เรียนรู้จากผู้เข้าร่วมแข่งขันทีมอื่น ๆ อีกด้วย เพื่อพัฒนาตนเองในการก้าวสู่อาชีพช่างฝีมือแกะสลักผักและผลไม้ของไทยต่อไป (ศกรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ, 2566) หลักเกณฑ์การประกวดแข่งขันทักษะวิชาการ ระดับประเทศ ครั้งที่ 13 ประจำปี 2567 ส่งเสริมให้นักเรียน และครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีโอกาสแสดงความรู้ ความสามารถทางวิชาการที่สร้างสรรค์ (เทศบาลนครเชียงราย, 2567) การฝึกซ้อมแกะสลักผักและผลไม้จำเป็นต้องรู้ทฤษฎีควบคู่กับการลงมือปฏิบัติฝึกฝีมือให้มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน การบูรณาการงานเป็นรายบุคคล การทำงานเป็นกลุ่ม และฝึกการสร้างภาวะผู้นำ และยังเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการใช้อิทธิพลทางวัฒนธรรม (Soft power) จากงานวิจัยของสาธิต เพ็ชรงาม และณฐกรณ์ รัตนชัยวงศ์ (2567) การสร้างสรรค์การแสดงเพื่อการประกวดวงดนตรีลูกทุ่งระดับมัธยมศึกษา พบว่ากระบวนการดำเนินงานในการสร้างสรรค์การแสดงมีขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนและดำเนินงานร่วมกับบุคลากรภายในสถานศึกษา 2) การคัดเลือกนักเรียนนำ 3) การคัดเลือกเพลงที่ใช้ในการประกวด 4) การกำหนดแนวคิดหลักของการแสดง 5) การสร้างสรรค์ทำนองดนตรีประกอบการแสดง 6) ออกแบบและผลิตองค์ประกอบการแสดง 7) การซ้อมใหญ่และปรับปรุงแก้ไขการแสดง 8) การแข่งขันรอบคัดเลือก 9) การพัฒนาการแสดงสำหรับรอบถัดไป และงานวิจัยของอภิวัฒน์ สุริยศ (2566) การถอดบทเรียนในการฝึกซ้อมวงดุริยางค์เครื่องลมสำหรับการเข้าประกวด ในระดับมัธยมศึกษา พบว่า วงดุริยางค์เครื่องลมได้ทำการฝึกซ้อมวงในช่วงเปิดและช่วงปิดภาคเรียน โดยได้แยกฝึกซ้อมกลุ่มย่อยและฝึกรวมวง มุ่งเน้นทางด้านการฝึกซ้อมพื้นฐานการบรรเลงดนตรี รวมถึงการฝึกซ้อมเทคนิคต่าง ๆ โดยมีปัญหาที่พบได้แก่ 1) ปัญหาการควบคุมระดับเสียง 2) ปัญหาการควบคุมความเที่ยงตรงของเสียง 3) ปัญหาการสร้างเสียงให้มีคุณภาพ 4) ปัญหาด้านนักเรียนไม่สามารถอ่านโน้ตดนตรีได้ดีเท่าที่ควร ปัญหาและอุปสรรคที่พบมีผลกระทบต่อการฝึกซ้อมและการแข่งขันของบุคคลสมาชิกในทีมต้องใช้ความอดทน ความเครียดจากการฝึกซ้อมและการแข่งขัน ผลของการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นชี้ให้เห็นว่า จำเป็นต้องศึกษาแนวทางการฝึกซ้อมการแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้เพื่อพัฒนาเสริมสร้างหรือปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติงาน เทคนิค ทักษะ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากงานวิจัยประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง ของทรงสมร สอนจันทร์ และวาสนี วิเศษฤทธิ์ (2560) ใช้วิธีการศึกษาปรากฏการณ์วิทยา ข้อมูลที่ได้ทำให้เข้าใจประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง

จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางสู่ความสำเร็จในการแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ระดับประเทศ : บทเรียนจากผู้ชนะเลิศงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ ปี 2567 เพื่อการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการวางแผนกระบวนการคัดเลือกนักเรียน กระบวนการฝึกซ้อม แนวคิด การสร้างสรรค์จัดตกแต่ง และอื่น ๆ เพื่อศึกษาแนวทางความสำเร็จของการเป็นผู้ชนะเลิศการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ และศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคความสำเร็จของ

การเป็นผู้ชนะเลิศการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ ผลการวิจัยนี้สามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานในการอนุรักษ์และพัฒนางานแกะสลักผักและผลไม้ และเป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนที่ต้องการจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขันระดับเขต ระดับภาค และระดับประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาแนวทางความสำเร็จของการเป็นผู้ชนะเลิศการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ เพื่อความเป็นเลิศในอนาคต

2.2 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ขอบเขตการศึกษา

3.1.1 ขอบเขตการศึกษาด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการศึกษาปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) เป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ลึกซึ้งของแต่ละบุคคล และความหมายที่ผู้ให้ข้อมูลมีต่อปรากฏการณ์วิทยาที่ศึกษา (อรัญญา ปลดเปลื้อง, 2556) ทำให้เข้าใจประสบการณ์ส่วนบุคคลอย่างสะท้อนความเป็นจริงของผู้เข้าร่วมมากที่สุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาแนวทางความสำเร็จของการเป็นผู้ชนะเลิศการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ระดับประเทศ และศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ

3.1.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการแกะสลัก การประกวดแข่งขันแกะสลัก ได้แก่ ผู้ชนะการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้ ทีมโรงเรียนที่ชนะเลิศอันดับ 1 ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ ครั้งที่ 13 ประจำปี 2567 ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-6) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) ประกอบด้วย นักเรียน ครูผู้ควบคุมการฝึกซ้อมผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง และถือเป็นกระบวนการที่เหมาะสมเพราะผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกและมุมมองที่หลากหลายซึ่งจำเป็นต่อการทำความเข้าใจปรากฏการณ์วิทยาได้อย่างครบถ้วน

3.2 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล เครื่องมือที่สำคัญที่สุดสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือผู้วิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและครบถ้วนเพื่อศึกษาแนวทางสู่ชัยชนะในการแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ระดับประเทศ ผู้วิจัยได้เตรียมตัวในส่วนของความรู้ ด้วยการศึกษารายละเอียดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางความสำเร็จ สภาพปัญหาและอุปสรรคการประกวดแข่งขัน

แกะสลักผักและผลไม้ ผู้วิจัยได้เตรียมแนวคำถามการสัมภาษณ์ปลายเปิด และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เตรียมเครื่องบันทึกภาพและบันทึกเสียง อุปกรณ์จัดบันทึก

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่

3.3.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้อมูลบุคคลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) โดยผู้วิจัยได้จัดทำแนวคำถามในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ นักเรียน ครูผู้ควบคุมการฝึกซ้อมผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปกครอง ทีมโรงเรียนที่ชนะเลิศอันดับ 1 ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ ครั้งที่ 13 ประจำปี 2567 รวมทั้งสิ้นจำนวน 16 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จนกระทั่งข้อมูลอิ่มตัวแล้วจึงนำข้อมูล ที่ได้มาวิเคราะห์ในขั้นตอนถัดไป ความเหมาะสมของจำนวนผู้ให้ข้อมูล จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก 16 คนถือว่าเหมาะสมสำหรับการวิจัยปรากฏการณ์วิทยา เนื่องจากการวิจัยประเภทนี้ไม่ได้เน้นจำนวนผู้ให้ข้อมูลที่มาก แต่เน้นความลึกซึ้งของข้อมูลที่ได้รับ ผู้ให้ข้อมูล 16 คนเพียงพอที่จะครอบคลุมประสบการณ์และมุมมองที่หลากหลาย ซึ่งช่วยให้สามารถวิเคราะห์และตีความความหมายของประสบการณ์ได้อย่างครอบคลุมและลึกซึ้ง นอกจากนี้ จำนวนนี้ยังช่วยให้กระบวนการเก็บข้อมูลสามารถทำได้อย่างละเอียดและเป็นระบบภายในระยะเวลาที่กำหนด การสัมภาษณ์สิ้นสุดลงเมื่อมีความอิ่มตัวของข้อมูล กล่าวคือ ประเด็นที่ได้ซ้ำและไม่มีข้อมูลใหม่เพิ่มเติม (ทรงสมร สวนจันทร์ และวาสนี วิเศษฤทธิ์, 2560)

3.3.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้อมูลประเภทเอกสารต่าง ๆ โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานในการประกวดแข่งขันการแกะสลักผักและผลไม้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ผลข้อมูลผู้วิจัยใช้หลักการอุปมาน (Inductive approach) โดยอาศัยการวิเคราะห์และการสังเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่ออธิบายผลที่เกิดขึ้นโดยการวิเคราะห์ ทำการแยกแยะจัดข้อมูลเข้าหมวดหมู่ ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ และจุดเด่นหรือจุดที่สำคัญของข้อมูล ส่วนการสังเคราะห์ ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลสองสิ่งขึ้นไปมาทำการตีความ (Interpretation) และแปลผลเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ ทราบความหลากหลายของข้อมูล ความสอดคล้อง และเชื่อมโยงกับแนวคิดหรือทฤษฎี (ณัฐภูมิ สมบูรณ์ทวี และพิทักษ์ ศิริวงศ์, 2560)

3.5 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ได้แก่ การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล โดยพิจารณาแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคลที่แตกต่างกันเพื่อยืนยันผลการวิจัย การตรวจสอบแบบสามเส้าคือ 1) การใช้แหล่งข้อมูลหลากหลาย 2) การใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลากหลาย 3) การตรวจสอบโดยนักวิจัยหลายคน 4) การใช้ทฤษฎีหลากหลายชุด และ 5) การตรวจสอบการวิเคราะห์ซ้ำที่เกิดจากองค์ความรู้สำคัญ (ตระกูล จิตวัฒนากร และคณะ, 2567)

4. ผลการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำแนวทางความสำเร็จ และสภาพปัญหาและอุปสรรค การประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรม การจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ ดังนี้

4.1 แนวทางความสำเร็จของการเป็นผู้ชนะเลิศการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ

4.1.1 การวางแผนของผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่

1) การจัดสรรงบประมาณสำหรับการแข่งขันแกะสลัก ผู้บริหาร คณะครู จัดทำโครงการ ขออนุมัติงบประมาณหรือการจัดทำโครงการรองรับการแข่งขันทักษะทางวิชาการ ผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรในโรงเรียนให้การสนับสนุน อำนวยความสะดวกในการฝึกซ้อม การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการแข่งขัน 2) การศึกษาหาข้อมูล ผู้บริหาร คณะครู มีการศึกษาข้อมูล แนวทางการแข่งขัน เกณฑ์กติกาการแข่งขันรวมข้อห้ามต่าง ๆ และการประเมินศักยภาพของ คู่แข่งในปีที่ผ่านมา รายชื่อของคณะกรรมการ เพื่อนำมาประเมินแนวทาง การวางแผนผลงาน ตนเอง และ 3) การแต่งตั้งครูที่มีประสบการณ์หรือมีความเชี่ยวชาญในด้านการแกะสลักเป็นผู้ ควบคุมดูแลนักเรียน ในการฝึกซ้อม หรือการเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์การแกะสลักมาเป็น ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนในการฝึกซ้อม

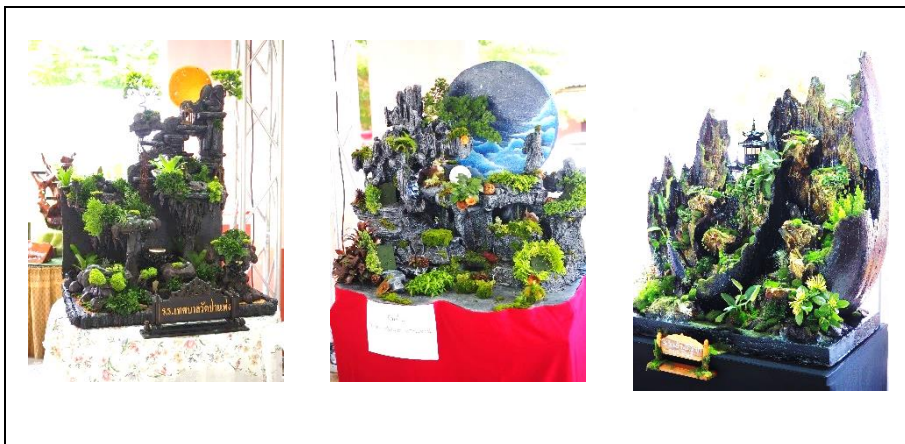
4.1.2 กระบวนการคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) การรับสมัคร นักเรียนที่มีความสนใจ มีทัศนคติที่ดีด้านแกะสลัก 2) นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความรู้ พื้นฐานและประสบการณ์การแกะสลัก 3) นักเรียนที่คัดเลือกมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ รู้หน้าที่ ตรงต่อเวลาในการฝึกซ้อม 4) นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมทีม รู้จัก แก้ปัญหาต่าง ๆ 5) ผู้ปกครองสนับสนุนการทำกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งบางครั้งเด็กนักเรียน ฝีมือระดับกลางแต่มีใจรัก สามารถฝึกฝนบ่อย ๆ จนเก่งได้เช่นเดียวกัน

4.1.3 วางแผนการฝึกซ้อมสำหรับการแข่งขัน ได้แก่ 1) การเปิดรายวิชา แกะสลักผักและผลไม้เพิ่มเติมในหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ หรือการจัดตั้ง ชุมนุมการแกะสลักผักและผลไม้ 2) การจัดตารางการฝึกซ้อม โดยกำหนดวันเวลาซ้อม เช่น ซ้อมหลังเลิกเรียนวันละ 1 ชั่วโมง ซึ่งไม่กระทบกับการเรียนและแจ้งผู้ปกครองนักเรียนทราบ 3) กำหนดเนื้อหาในการฝึกซ้อมเริ่มตั้งแต่ลวดลายพื้นฐานจนถึงการประยุกต์ลวดลาย นอกจากนี้ ให้นักเรียนฝึกซ้อมด้วยตนเองโดยนำผลไม้ไปแกะสลักที่บ้านในวันเสาร์ อาทิตย์ 4) รุ่นพี่สอน รุ่นน้องฝึกซ้อมการแกะสลักร่วมกันหรือนักเรียนที่เคยมีประสบการณ์ช่วยสอนเพื่อน 5) การเลือกลวดลายในการแข่งขันมีความหลากหลายสวยงามเหมาะสมกับความถนัดของแต่ละคน

4.1.4 กระบวนการฝึกซ้อม ได้แก่ 1) เริ่มจากการสร้างความรู้พื้นฐาน ทักษะ และเทคนิคการแกะสลัก เช่น การเลือกใช้อุปกรณ์ในการแกะสลัก การเตรียม วิธีการใช้ เครื่องมืออุปกรณ์ในการแกะสลัก การปฏิบัติงานขั้นตอนการแกะสลักและเทคนิคการแกะสลัก การดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์และผลงานแกะสลัก เป็นต้น 2) ทักษะแกะสลัก โดยเริ่มฝึก

การแกะสลักลวดลายพื้นฐานได้แก่ ลายดอกข่า ลายใบไม้ ลายดอกกรักรัเร่ ลายดอกบานชื่น โดยมีรุ่นพี่ช่วยสอนและคอยชี้แนะการใช้วัสดุ การปฏิบัติงานเช่น การตัด การหั่น การเกลา การเซาะ การแกะสลักที่ถูกต้อง นักเรียนมีการร่วมสังเกตข้อบกพร่องของตนเองร่วมกับรุ่นพี่ นักเรียนที่ไม่มีประสบการณ์จะฝึกแกะสลักลวดลายเดิมซ้ำ ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ เมื่อมีทักษะที่ดีขึ้นครูและรุ่นพี่มีการปรับเปลี่ยนลวดลายความยากขึ้นโดยรุ่นพี่สอนสาธิตให้รุ่นน้องปฏิบัติตาม นอกจากนั้นการสร้างทักษะแกะสลักลวดลายขั้นกลาง ขั้นสูง และเทคนิคต่าง ๆ เช่น ลายเครือเถา ลายเส้น ตัวสัตว์ เทคนิคการพลิกมีด เทคนิคการติดกาว เป็นต้น การสร้างสรรค์ลวดลายใหม่ ๆ ให้เหมาะสมกับความถนัดของนักเรียนแต่ละคน การสร้างสรรค์ลวดลายหรือการพัฒนาลวดลายโดยศึกษาจากหนังสือ สื่อออนไลน์ ผลงานการประกวดในปีที่ผ่านมา แล้วมาปรับประยุกต์ใช้กับนักเรียนแต่ละคน รวมทั้งการนำดอกไม้จริงมาเป็นต้นแบบ เช่น ดอกกลีลาดี ดอกเข็ม ดอกเดซี่ ดอกกล้วยไม้ เป็นต้น 3) การซ่อมย่อย นักเรียนมีการฝึกซ่อมลวดลายที่ตนเองถนัดหรือลวดลายที่เหมาะสมกับความสามารถได้อย่างสวยงาม จากนั้นจะเริ่มเข้าสู่กระบวนการจับเวลาแกะสลักแต่ละชิ้นงาน จัดบันทึกเวลาที่ใช้ในการแกะสลักแต่ละวัน เพื่อดูระยะเวลาความคล่องแคล่วว่องไว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อในการแกะสลัก มีการให้กำลังใจและการกล่าวชมเชยจากครู 4) การซ่อมใหญ่ ดำเนินการฝึกซ่อมและการจับเวลาการแกะสลักตามระยะเวลาของการแข่งขัน 3 ชั่วโมง โดยฝึกซ่อมใหญ่ประมาณ 2 อาทิตย์ก่อนวันแข่งขัน โดยฝึกซ่อมทุกวันเพื่อฝึกทักษะการแกะสลักลวดลายที่ประณีต รวดเร็ว ความคุ้นชินกับผักผลไม้ทั้ง 4 ชนิด คือ มะละกอ แคร้รอต ฟักทอง และแคนตาลูป การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า นอกจากการแกะสลักผักและผลไม้เป็นลวดลายต่าง ๆ แล้ว ยังต้องมีการจัดตกแต่งผลงานหรือแสดงแนวคิดการสร้างสรรค์ผลงานอีกด้วย ครูผู้ควบคุมร่วมกับรุ่นพี่ให้คำแนะนำการซ่อมใหญ่ทุกครั้งเพื่อปรับปรุงแก้ไขผลงานให้มีความสมบูรณ์ นอกจากนั้นการซ่อมของนักเรียนแต่ละครั้ง นักเรียนสามารถสังเกตข้อบกพร่องผลงานของตนเอง สามารถประเมินทักษะของสมาชิกในทีม การฝึกซ่อมเป็นการจำลองสถานการณ์จริงช่วยลดแรงกดดันในการแข่งขันจริง การสร้างพลังให้ทุกคนมีเป้าหมายเดียวกันคือการแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ระดับประเทศครั้งนี้คือการชนะเลิศ เมื่อนักเรียนทราบเป้าหมายที่ชัดเจนต้องฝึกหนัก และการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ การเรียนรู้จากความล้มเหลว เชื่อมั่นในตัวเอง มีจิตใจมุ่งมั่นไม่ยอมแพ้ มีความสนุกในการฝึกซ้อมแข่งขันกับตนเองและผู้อื่น

4.1.5 แนวคิดการสร้างสรรค์จัดตกแต่ง ครูและรุ่นพี่ศึกษาวิเคราะห์ผลงานที่แข่งขันในปีที่ผ่านมา การออกแบบองค์ประกอบผลงานแกะสลัก การถ่ายทอดแนวคิดการสร้างสรรค์ในการจัดตกแต่ง องค์ประกอบการจัดแสดงจำเป็นต้องมีความริเริ่มสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่ สวยงาม สื่อถึงเรื่องราวบริบทของโรงเรียนหรือจังหวัดของตนเอง หรือการจำลองภูเขา หรือการจัดสวนหย่อม ทะเล ธรรมชาติต่าง ๆ มาผสมผสานกัน นอกจากนี้ความเหมาะสมของขนาดกับปริมาณผักผลไม้ที่แกะสลัก การออกแบบศึกษาจากหนังสือ ภาพถ่าย แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้จัดวางชิ้นงาน ตัวอย่างจากภาพที่ 1 การจัดเตรียมภาชนะวางผลงานการแข่งขันการแกะสลักผักและผลไม้มีการออกแบบการจัดวางภูเขาโทนีสีดำ มีจัดไปไม้ต้นไม้เล็ก ๆ เป็นองค์ประกอบ

ภาพที่ 1 ตัวอย่างภาชนะวางผลงานการแข่งขันการแกะสลักผักและผลไม้
ที่มา: ผู้แต่ง (2567)

4.1.6 การแข่งขันจริง การเตรียมเอกสารของนักเรียนผู้เข้าแข่งขันและครูผู้ควบคุมการฝึกซ้อม จัดเตรียมภาชนะอุปกรณ์ เช่น มีดแกะสลัก มีดปอกเปลือก ถาด เชียง ผ้าปูโต๊ะ ฐานวางผลงานให้มีความพร้อมเรียบร้อยสมบูรณ์ เตรียมความพร้อมของร่างกายพักผ่อนให้เพียงพอ สำหรับเด็กนักเรียนระดับประถมมีการทบทวนลำดับขั้นตอนรวมถึงการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบโดยการให้นักเรียนอธิบายด้วยคำพูดเพื่อทดสอบความจำความเข้าใจ มีการสร้างขวัญและกำลังใจด้วยการไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และผู้บริหารสถานศึกษาเยี่ยมชมให้กำลังใจ

ภาพที่ 2 บรรยากาศการแข่งขันการแกะสลักผักและผลไม้
ที่มา: ผู้แต่ง (2567)

4.1.7 การสรุปหลังการแข่งขันเสร็จสิ้น การสรุปข้อผิดพลาดการแข่งขันจากครูและรุ่นพี่ด้วยการนำภาพผลงานของแต่ละทีม โดยเฉพาะทีมที่ได้ลำดับ 1-3 ของทุกระดับ มาวิเคราะห์ดังนี้ ด้านแนวความคิดสร้างสรรค์จัดตกแต่ง การจัดวางชิ้นงานจุดเด่น จุดด้อย ลวดลาย ความประณีตในการแกะสลัก เพื่อให้นักเรียน รุ่นพี่ ครู นำประสบการณ์ครั้งนี้ไปปรับใช้ในปัดต่อไป และการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ควบคุมทีมการฝึกซ้อมและนักเรียนที่เข้าร่วมแข่งขันจากผู้บริหารสถานศึกษา

ภาพที่ 3 ตัวอย่างผลงานชนะเลิศการแข่งขันการแกะสลักผักและผลไม้

ที่มา: ผู้แต่ง (2567)

4.2 สภาพปัญหาและอุปสรรคการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้
ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ

4.2.1 สภาพปัญหาและอุปสรรคด้านตัวบุคคล ได้แก่ 1) นักเรียน การฝึกซ้อมในเวลาเรียน ทำให้นักเรียนที่ทำการแข่งขันไม่ได้เข้าเรียนในบางรายวิชา นักเรียนในระดับประถมหรือมัธยมศึกษาตอนต้นเกิดความเบื่อหน่ายตามลักษณะพัฒนาการของเด็กตามวัย เกิดจากการทำการฝึกซ้อมซ้ำ ๆ มีขาดซ้อม และไม่ตั้งใจซ้อม หรือนักเรียนติดการทำกิจกรรมอื่น ๆ ในวันเวลาที่กำหนดซ้อมแกะสลัก การปรับตัวของนักเรียน การเข้าใจซึ่งกันและกันกับผู้ร่วมทีมการฝึกซ้อม ความเครียดและแรงกดดันของเด็กนักเรียนในการซ้อมการแข่งขันจริงในสนามแข่งขันนักเรียนเกิดความกดดันส่งผลต่อการทำงาน การตัดสินใจมีผลให้เกิดความผิดพลาดในการแกะสลักและจัดตกแต่ง 2) ครูผู้ควบคุมทีมการฝึกซ้อม ความรู้ประสบการณ์และทัศนคติของครูควรมีความหลากหลาย ชำนาญ เปิดกว้าง และรู้จักรับฟังปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ ของนักเรียน เช่น นักเรียนระดับชั้นประถม 4-6 การจัดการเรื่องสมาธิเป็นเรื่องสำคัญ ครูจะต้องมีวิธีหรือคำพูดในการทำให้นักเรียนมีสมาธิอยู่กับการฝึกซ้อมแกะสลัก และครูต้องรู้จักการเลือกงานให้เหมาะกับนักเรียนเพื่อให้งานออกมามีคุณภาพและมีความสุข

4.2.2 สภาพปัญหาและอุปสรรคด้านวัตถุดิบ การแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ งานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น มีผักผลไม้หลัก 4 ชนิด ได้แก่ แคนตาลูป มะละกอ

แครอท พักทอง ซึ่งแคนตาลูป และมะละกอเป็นผลไม้ที่จะหายากและราคาแพงการฝึกซ้อมต้องใช้ผลไม้อื่น ๆ ทดแทน และวันแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ทางคณะผู้จัดงานเตรียมผักและผลไม้ตามชนิดและจำนวนที่กำหนดไว้ในเกณฑ์การแข่งขัน ซึ่งผลไม้อาจมีขนาดใหญ่ รูปทรงไม่สมบูรณ์ ความอ่อนแก่ ซึ่งการเลือกวัตถุดิบมีความสำคัญในการแกะสลักอย่างมากส่งผลต่อความประณีตของผลงาน และสีสันของผลงาน

4.2.3 สภาพปัญหาและอุปสรรคด้านสถานที่การแข่งขัน การจัดงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศมีการเปลี่ยนเจ้าภาพในแต่ละภูมิภาคทุก ๆ ปี การเป็นเจ้าภาพความพร้อมมีส่วนสำคัญในการจัดงานไม่ว่าจะเป็นเรื่องสนามแข่งขัน โรงแรมที่พัก หรือการเดินทางต่าง ๆ ปัญหาและอุปสรรคระยะทางการเดินทางไปแข่งขันไกล เช่น เชียงราย นครศรีธรรมราช ร้อยเอ็ด ทำให้การเดินทางของนักเรียนใช้เวลาในการเดินทางนานหลายชั่วโมง นักเรียนเกิดความเหนื่อยล้าหรือเจ็บป่วยได้ และหากพื้นที่จัดงานอยู่ใต้อาคาร ห้องประชุมขนาดเล็กซึ่งไม่มีเครื่องปรับอากาศทำให้อากาศค่อนข้างร้อนและอึดอัด ส่งผลให้นักเรียนขาดสมาธิในการแข่งขัน

4.2.4 สภาพปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณค่าใช้จ่าย การฝึกซ้อมแกะสลักใช้ระยะเวลานานนับเดือนและต้องฝึกซ้อมทุก ๆ วัน จึงมีค่าใช้จ่ายการซื้อวัตถุดิบฝึกซ้อมแต่ละครั้ง ซึ่งผักผลไม้บางชนิดหายากและมีราคาแพง งบประมาณค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอต่อการสนับสนุน ครูผู้ควบคุมการฝึกซ้อมมีการสำรองจ่าย

4.2.5 สภาพปัญหาและอุปสรรคด้านการติดต่อประสานงาน การแจ้งข่าวสารทางเว็บไซต์ หรือช่องทางอื่น ๆ ของผู้จัดการแข่งขัน อาจมีความไม่ชัดเจน และคลาดเคลื่อนเมื่อมีการสอบถามประเด็นข้อสงสัยไม่มีการตอบกลับ

5. อภิปรายผล

แนวทางสู่ความสำเร็จในการแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ระดับประเทศ: บทเรียนจากผู้ชนะเลิศงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ ปี 2567 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

5.1 แนวทางความสำเร็จของการเป็นผู้ชนะเลิศการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ ประกอบด้วย 1) การวางแผนของผู้บริหาร คณะครู และบุคลากร 2) กระบวนการคัดเลือกนักเรียน 3) วางแผนการฝึกซ้อมสำหรับการแข่งขัน 4) กระบวนการฝึกซ้อม 5) แนวคิดการสร้างสรรค์จัดตกแต่ง 6) การแข่งขันจริง และ 7) การสรุป การวางแผน และการตัดสินใจของผู้บริหาร คณะครู และบุคลากร มีการกำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องมาจากผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบช่วยให้คณะครูและนักเรียนสามารถร่วมมือกันทำงานได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การแกะสลักและการสร้างสรรค์จัดตกแต่งนำเสนอแนวทางการอนุรักษ์แบบดั้งเดิมและแนวทางใหม่ที่เหมาะสมกับนักเรียน การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในงานแกะสลัก

สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และสร้างสรรค์งานที่มีความหลากหลายสร้างสรรค์มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสาธิต เพ็ชรงาม และณฐกรณ์ รัตนชัยวงศ์ (2567) พบว่ากระบวนการดำเนินงานในการสร้างสรรค์การแสดงเพื่อการประกวดวงดนตรีลูกทุ่งระดับมัธยมศึกษา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การวางแผนและดำเนินงานร่วมกับบุคลากรภายในสถานศึกษา 2) การคัดเลือกนักร้องนำ 3) การคัดเลือกเพลงที่ใช้ในการประกวด 4) การกำหนดแนวคิดหลักของการแสดง 5) การสร้างสรรค์ทำนองดนตรีประกอบการแสดง 6) ออกแบบและผลิตองค์ประกอบการแสดง 7) การซ้อมใหญ่และปรับปรุงแก้ไขการแสดง 8) การแข่งขันรอบคัดเลือก 9) การพัฒนาการแสดงสำหรับรอบถัดไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุคลากร สมไสย และสุวิทย์ วิซัด (2566) พบว่า องค์ประกอบในการเตรียมวงส่งเข้าประกวด มีองค์ประกอบหลัก ๆ อยู่ด้วยกัน คือ 1) องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ 2) องค์ประกอบด้านดนตรีและการขับร้อง 3) องค์ประกอบด้านนาฏศิลป์ และ 4) องค์ประกอบด้านฉากและอุปกรณ์การแสดง ขั้นตอนในการเตรียมวงไปลงเข้าประกวด ได้แก่ 1) ขั้นตอนเตรียมการ 2) ขั้นตอนออกแบบสร้างสรรค์และฝึกซ้อม 3) ขั้นตอนการแสดงเพื่อบันทึกวีซีดีและ 4) ขั้นตอนปรับปรุงการแสดงก่อนรอบชิงชนะเลิศ

5.2 สภาพปัญหาและอุปสรรคการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ ประกอบด้วย ตัวบุคคล วัสดุดิบ สถานที่การแข่งขัน งบประมาณค่าใช้จ่าย การประสานงาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากอิทธิพลของยุคดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงค่านิยมส่งผลต่อทัศนคติ ความรู้สึก และความตั้งใจที่นักเรียนมีต่อการเรียนการศึกษา หรือกิจกรรมในโรงเรียนของนักเรียน ระดับชั้นปีที่ศึกษามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทักษะและการรับรู้ในกระบวนการเรียนรู้ การประกวดแข่งขันอาจมีสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรค ข้อขัดข้องหรือความไม่สะดวก ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบและมาจากหลายสาเหตุ และผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้การออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละชั้นปี แก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ช่วยลดข้อผิดพลาด ทำให้การดำเนินงานมีความสมบูรณ์มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ และอัครพล ไวเชียงคำ (2565) พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อการอนุรักษ์งานแกะสลักผักและผลไม้โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน และมีประสบการณ์การแกะสลักผักและผลไม้ต่างกัน มีเจตคติต่อการอนุรักษ์งานแกะสลักผักและผลไม้โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของภารดี ศรีลัด (2560) ปัญหาการเตรียมทีม 1) ด้านนักกีฬาที่สำคัญที่สุดคือ นักกีฬาไม่มีความสามารถในการประเมินจุดบกพร่องและแก้ไขตนเอง 2) ด้านผู้ฝึกสอน ที่สำคัญที่สุด คือ ผู้ฝึกสอนไม่มีการสร้างแรงจูงใจให้นักกีฬามาเข้าร่วมการฝึกซ้อม 3) ด้านการคัดเลือกตัวนักกีฬา ที่สำคัญที่สุด คือ การคัดเลือกตัวนักกีฬาไม่มีการตั้งจุดมุ่งหมาย 4) ด้านสถานที่และอุปกรณ์การฝึกซ้อม ที่สำคัญที่สุดคือ ความไม่เพียงพอของสถานที่ที่ฝึกซ้อม 5) ด้านการจัดโปรแกรมการฝึกซ้อม ที่สำคัญที่สุด คือ ระยะเวลาในการฝึกซ้อมน้อย 6) ด้านโภชนาการและสวัสดิการ ที่สำคัญที่สุด คือ การมอบรางวัลให้แก่นักกีฬาผู้ทำคุณประโยชน์ทางด้านกีฬา 7) ด้านงบประมาณ ที่สำคัญที่สุด คือ ขาดงบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลนาถ ชินโคตร

(2561) ได้ให้แนวทางการจัดการปฏิบัติที่ควรใช้ทำการแข่งขันนาฏศิลป์ระดับนานาชาติมีหลายประการ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันให้ได้มากที่สุด เพื่อนำไปวิเคราะห์และวางแผนการทำงานร่วมกัน โดยจะต้องวางแผนหลักและแผนสำรองสำหรับการแข่งขันในต่างประเทศ เลือกการแสดงให้เหมาะสมกับรายการและศักยภาพของนักแสดง เตรียมความพร้อมเรื่องเอกสารและสัมภาระ สุดท้ายที่สำคัญที่สุด คือ ความคิดที่มีผลต่อจิตใจอีกหนึ่งของนักแสดง อันทำให้เกิดความตั้งใจมีสมาธิในการแข่งขัน จากการวิจัยการเก็บข้อมูลครูผู้ควบคุมการฝึกซ้อม ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) เป็นการเก็บเฉพาะกลุ่ม หากมีการเก็บข้อมูลบุคคลทั่วไป หรือผู้เชี่ยวชาญด้านการแกะสลักเพื่อขยายความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคการประกวดแข่งขันในมิติที่กว้างขึ้น

6. องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้ชนะเลิศแกะสลักผักและผลไม้งานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ ปี 2567

6.1 การนำองค์ความรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในระดับต่าง ๆ

6.2 การเพิ่มมิติระดับสากล ใช้เป็นแนวทางการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแบบไทย เช่น งานแกะสลักผักและผลไม้ เพื่อสร้างคุณค่าในระดับนานาชาติหรือในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

6.3 การเชื่อมโยงกับเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลหรือโซเชียลมีเดียในการส่งเสริมเจตคติด้านอนุรักษ์ เช่น การสร้างคอนเทนต์ออนไลน์ที่น่าสนใจหรือการใช้แพลตฟอร์มเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการแกะสลักผักและผลไม้

6.4 การเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติม องค์ความรู้ใหม่นี้อาจปรับให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ นอกเหนือจากนักเรียน เช่น นักศึกษา ช่างฝีมือรุ่นใหม่ หรือประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างผลกระทบที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

7. สรุป

แนวทางการสำเร็จของการเป็นผู้ชนะเลิศการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ระดับประเทศ ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่นระดับประเทศ ครั้งที่ 13 ประจำปี 2567 ด้านการศึกษาปรากฏการณ์วิทยา พบว่า 1) การวางแผนของผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณสำหรับการแข่งขันแกะสลัก การศึกษาหาข้อมูล การแต่งตั้งครูที่มีประสบการณ์หรือมีความเชี่ยวชาญเป็นผู้ดูแลนักเรียน 2) กระบวนการคัดเลือกนักเรียน ได้แก่ การรับสมัครนักเรียนที่มีความสนใจ มีความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการทำกิจกรรม 3) วางแผนการฝึกซ้อมสำหรับการแข่งขัน ได้แก่ การเปิดรายวิชา การจัดตารางการฝึกซ้อม กำหนดเนื้อหาในการฝึกซ้อม รุ่นพี่สอนรุ่นน้องฝึกซ้อมการแกะสลักร่วมกัน การเลือกตลาด

ในการแข่งขันให้มีความหลากหลายสวยงาม 4) กระบวนการฝึกซ้อม ได้แก่ การสร้างความรู้พื้นฐาน การสร้างทักษะและเทคนิคการแกะสลัก การซ้อมย่อย การซ้อมใหญ่ 5) แนวคิดการสร้างสรรค์จัดตกแต่ง 6) การแข่งขันจริง 7) การสรุปผลหลังการแข่งขันเสร็จสิ้น

สภาพปัญหาและอุปสรรคของการประกวดแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ ในการจัดการแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ ครั้งที่ 13 ประจำปี 2567 พบว่า 1) สภาพปัญหาและอุปสรรคด้านตัวบุคคล ได้แก่ นักเรียน ครูผู้คุมทีม 2) สภาพปัญหาและอุปสรรคด้านวัตถุดิบ 3) สภาพปัญหาและอุปสรรคด้านสถานที่การแข่งขัน ระยะทางการเดินทาง 4) สภาพปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณค่าใช้จ่าย และ 5) สภาพปัญหาและอุปสรรคด้านการติดต่อประสานงาน

จากการศึกษาแนวทางสู่ความสำเร็จในการแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ ระดับประเทศ มีผลกระทบเชิงบวกในหลายมิติ ทั้งการพัฒนาตัวบุคคล ความชำนาญ ความคิดสร้างสรรค์ โอกาสทางอาชีพสามารถสร้างโอกาสใหม่ในสายงาน ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ส่งเสริมและเผยแพร่ การสร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่า และด้านสังคมเครือข่ายและความสัมพันธ์ การผลักดันให้เกิดการเรียนรู้และการแข่งขันในด้านนี้จึงเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมทั้งความสำเร็จส่วนบุคคลและประโยชน์ที่กว้างขวางในระดับชุมชนและประเทศชาติ

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

8.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เกณฑ์การแข่งขันทักษะวิชาการและงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศ มีความชัดเจน ผู้เข้าร่วมแข่งขันมีข้อเสนอแนะอยากให้มีการปรับเปลี่ยนการใช้ผักผลไม้ ให้หลากหลายมากขึ้น

ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนการแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิต พัฒนากระบวนการคิด ทักษะอาชีพยกระดับความสามารถของผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป

เพิ่มมิติการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรม ใช้เทคโนโลยีหรือแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนและการอนุรักษ์ เช่น การสร้างวิดีโอการสอนเกี่ยวกับงานแกะสลักผักและผลไม้ หรือการจัดเวิร์กช็อปออนไลน์เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายควรแนะนำให้มีการประสานงานระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรเอกชน เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์งานแกะสลักในระดับประเทศ เช่น การจัดประกวดหรือเทศกาลที่เน้นการเผยแพร่วัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรเพิ่มแนวทางการวิจัย เช่น การใช้วิธีวิทยาที่หลากหลาย (เชิงคุณภาพและปริมาณ) หรือการเปรียบเทียบกับบริบทสากล เพื่อเพิ่มมิติความน่าสนใจและคุณค่าทางวิชาการ

9. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานเทศบาลนครเชียงรายให้เกียรติเป็นคณะกรรมการตัดสินการประกวดแข่งขันการแกะสลักผักและผลไม้ โครงการจัดงานแข่งขันทักษะวิชาการ และงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศประจำปี 2567 ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้ควบคุมการฝึกซ้อม นักเรียน ผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์เชิงลึกทำให้การวิจัยในครั้งนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ ผู้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในการทำวิจัย รวมทั้งขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สถานที่ทำงานที่ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานด้านการแกะสลักผักและผลไม้

10. เอกสารอ้างอิง

- กฤตยากร ลดาวัลย์. (2563). การจัดการศึกษาท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 20(4), 209-216.
- กุลนาถ ชินโคตร. (2561). การจัดการการแข่งขันนาฏศิลป์ไทยระดับนานาชาติ: รายการการแสดงพื้นบ้าน IDA China Shenzhen International Dance Festival 2017. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 5(2), 140-149.
- ณัฐวุฒิ สมบูรณ์ทวี และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2560). เรื่องเล่าอัตชีวประวัติของความสำเร็จในการเป็นนวัตกรรมส่วนบุคคล. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 12(1), 149-160.
- ตระกูล จิตพัฒนกร, นันทนา ขวศิริกุลชล, นพพงศ์ เกิดเงิน และจำเนียร จวงตระกูล. (2567). การตรวจสอบแบบสามเส้าด้านนักวิจัย: กลยุทธ์เพื่อสร้างความเชื่อถือได้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ. *วารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม*, 18(3), 521- 532.
- ทรงสมร สอนจันทร์ และวาสนี วิเศษฤทธิ์. (2560). ประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง. *วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 29(1), 117-127.
- เทศบาลนครเชียงราย. (2567, ตุลาคม 1). *หลักเกณฑ์การประกวดแข่งขันทักษะวิชาการ ระดับประเทศ ครั้งที่ 13 ประจำปี 2567*.
<https://drive.google.com/file/d/1cpwPub6x8zo53-nH1mCeALvEyDAwE-bg/view>.
- บุลากร สมไสย และสุวิทย์ วิชุด. (2566). การเตรียมวงโปงลางเข้าประกวด. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 10(1), 85-97.
- ภารดี ศรีลัด. (2560). สภาพและปัญหาการเตรียมทีมนักกีฬาของโรงเรียนสาธิตที่สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาสีสามัคคี ครั้งที่ 33. *วารสารครูศาสตร์*, 45(1), 156-175.

- ศศิธรดา แพงไทย, พัชรินทร์ อุทัยฉัตร, ประคอง พลสิทธิ์, สมาน ประวันโต และประมวณ อุ่นเรือน. (2564). ความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(2), 756-765.
- ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ. (2566). การแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน: วิเคราะห์หลักเกณฑ์การแข่งขันแกะสลัก ผักและผลไม้. *วารสารกระแสนวัตกรรม*, 24(46), 42-55.
- ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ และอัครพล ไชยเชียงคำ. (2565). เจตคติต่อการอนุรักษ์งานแกะสลักผักและผลไม้ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. *วารสารเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*, 4(1), 1-10.
- สาธิต เพ็ชรงาม และณฐกรณ รัตนชัยวงศ์. (2567). การสร้างสรรค์การแสดงเพื่อการประกวดวงดนตรีลูกทุ่งระดับมัธยมศึกษา. *วารสารวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 15(1), 101-122.
- อภิวัดน์ สุริยศ. (2566). การถอดบทเรียนในการฝึกซ้อมวงดุริยางค์เครื่องลมสำหรับการเข้าประกวด ในระดับมัธยมศึกษา. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 7(12), 60-72.
- อรัญญา ปลดเปลื้อง. (2556). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปรากฏการณ์วิทยา. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 23(2), 2-9.